

SUTEIKIME ŽODĮ MOKINIAMS

Besimokančiųjų demokratijos
ugdymo vadovėlis

Vilniaus darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba
Vilnius, 2002

Turinys

1. Įvadas	3
2. Kodėl reikalinga besimokančiųjų demokratija?	4
3. Kas yra besimokančiųjų demokratija?	6
4. Pagrindinės veiklos sritys	8
5. Besimokančiųjų chartija : teisės ir pareigos	9
6. Pagrindiniai suaugusiųjų švietimo principai	11
7. Besimokančiųjų demokratija praktikoje: veiklos pavyzdžiai	12
8. Išvados	29
9. Partnerių sąrašas	30

1. Įvadas

Vadovėlį "Suteikime žodį mokiniams sukūrė tarptautinė grupė, kurią sudarė specialistai iš Belgijos, Vengrijos, Lietuvos, Ispanijos ir Škotijos. Vykdamas šį projektą, buvo siekiama susipažinti su geriausiais pavyzdžiais, skatinančiais suaugusiuosius besimokančiuosius aktyviai dalyvauti mokymo procese, ir išstudijuoti teigiamą patirtį. Visi projekte dalyvaujantys partneriai dirba su žmonėmis iš padidintos socialinės rizikos grupių. Vadovėlyje išdėstytos įvairių suaugusiųjų mokymo organizacijų idėjos ir patyrimas.

Vadovėlio pradžioje pateikiamas besimokančiųjų demokratijos apibrėžimas ir aptariamos priežastys, dėl kurių reikėtų didinti pačių mokinių įtaką mokymo organizacijų veiklai. Projekto partneriai dirbo su įvairių organizacijų besimokančiais ir sukūrė konkrečias sąlygas atitinkančias besimokančiųjų teisių ir pareigų chartijas. Didžiąją vadovėlio dalį sudaro pavyzdžiai, kurie iliustruoja skirtingus demokratijos vystymo būdus ir suteikia skaitytojams galimybę įvertinti kiekvieną modelį, pamąstyti apie galimybes jį pritaikyti savo organizacijoje.

Projekte dalyvavo labai skirtingą demokratijos patirtį turinčių šalių organizacijos, ir mes tikimės, kad skaitytojai pasirinks tuos pavyzdžius, kurie labiausiai atitinka jų poreikius bei sąlygas. Turime viltį, jog suaugusiųjų mokymo organizacijoms šis vadovėlis bus naudingas ugdant demokratiškesnius santykius su besimokančiais.

2. Kodėl reikalinga besimokančiųjų demokratija?

Šiame skyriuje siūlome:

- pagalvoti apie tai, kodėl yra svarbu, kad patys mokiniai aktyviai dalyvautų suaugusiųjų mokymo organizacijos veikloje;
- apsvarstyti mokinio ir mokytojo vaidmenis.

Kodėl besimokantieji turėtų aktyviai dalyvauti mokyklos veikloje?

Įrašykite savo nuomonę;

Pritariate ar nepritariate siūlomiems teiginiams.

Mokymasis turėtų būti grindžiamas mokinio ir jo mokytojo partneryste.

Partnerystė, mokinių aktyvumas pagerina mokymo kokybę.

Patys besimokantieji geriausiai žino, ko jie nori išmolti.

Mokiniam reikia suteikti galimybę pasirinkti mokytojus.

Rezultatai bus geresni, jei besimokantieji dalyvaus parenkant mokymo kursus.

Su mokiniais verta pasitarti dėl naujų idėjų ir veiklos kryptių?

Mokiniai, o ne mokytojai, geriausiai žino, koks laikas, kokia vieta, kokios temos ir metodai jiems yra tinkamiausi mokytis?

Mokymosi procesą turėtų valdyti patys mokiniai, jis neturėtų būti kieno nors primestas.

Tiesiog tam, kad įsitikintume, jog kiekvienas yra aktyvus mokymo proceso dalyvis.

Kodėl, mūsų nuomone, reikalinga besimokančiųjų demokratija

Mokymosi procese galima įgyti demokratijos patyrimą, ir praktiškai įsitikinti, kad kiekvieno žmogaus nuomonė yra reikšminga.

Mokinių ir mokytojų lygybė, jų bendravimas padeda sukurti geresnes mokymo programas.

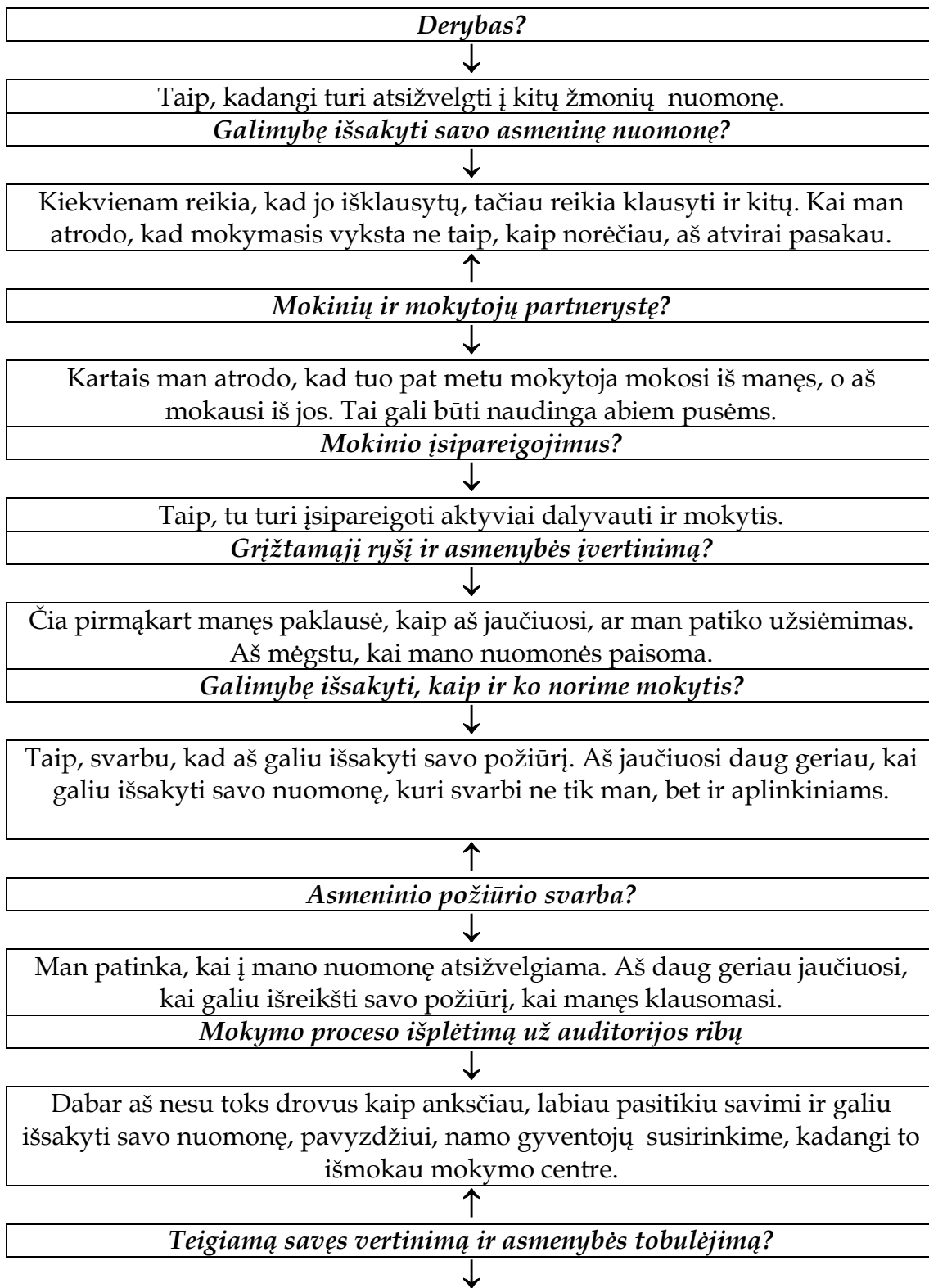
Suaugusiųjų švietimas gali būti efektyvus tik tuo atveju, kai patys besimokantieji sprendžia, kada, kaip ir ką jie mokosi.

Tam, kad visi žmonės aktyviai dalyvautų visuomenės gyvenime, jiems reikia įgūdžių ir pasitikėjimo savimi, o mokymasis demokratiškoje aplinkoje padeda įgyti ir tokios patirties, ir pasitikėjimo savimi.

3. Kas yra besimokančiųjų demokratija?

Šiame skyriuje panagrinėsime besimokančiųjų demokratijos sąvoką, pateiksime projektuose dalyvavusių suaugusiųjų mokinių komentarus.

Ar besimokančiųjų demokratija reiškia:

Taip, pirmiausia reikia pasitikėti savimi, kad galėtum viešai išsakyti savo nuomonę. Jei nepasitiki savimi, negali tokiame projekte dalyvauti.

Teigiamus pokyčius ir kūrybą?

Programas visada galima patobulinti - nauji mokiniai atneša naujų minčių. Kuo daugiau žinai, tuo daugiau naujų minčių turi. Mokymo programas galima patobulinti bendromis jėgomis, nauji mokiniai pateikia naujų idėjų.

Visuomenės vertybės?

Taip, kadangi visuomenės normos ir vertybės dažnai prieštarauja vienos kitoms, besimokantieji ir mokytojai turėtų tai pripažinti ir pasistengti išspręsti neatitikimus.

4. Pagrindinės veiklos sritys

Šiame skyriuje apžvelgsime veiklos sritis, kuriose gali dalyvauti besimokantieji.

Pirmojo projekto dalyvių susitikimo metu mes stengėmės apibrėžti besimokančiųjų demokratijos ribas ir nustatyti tas sritis, kuriose ji gali pasireikšti. Po ilgų diskusijų nustatėme keturias svarbiausias sritis:

Kasdieninių reikalų tvarkymas

- Dalyvavimas valdant ir prižiūrint mokymo organizaciją
- Vieša informacija apie mokymo organizaciją ir darbuotojų priėmimas
- Tvarakaraščio sudarymas ir mokytojų parinkimas
- Mokytojų darbo įvertinimas
- Orientavimas ir informavimas
- Pamokų datos ir valandos
- Besimokančiųjų vaikų priežiūros organizavimas

Mokymosi procesas

- Tvarakaraščio suderinimas
- Mokymo ir mokymosi metodų parinkimas
- Paramos mokiniams struktūra
- Mokymosi įvertinimas

Planavimas ir ateities vizija

- Strateginis planavimas
- Tikslinės grupės ir programos
- Partnerystė ir bendradarbiavimas

Reprezentavimas ir įtakos sferos:

- Besimokančiųjų nuomonės skelbimas gyvenamosios vietos, regiono ir valstybės mastu
- Suaugusių besimokančiųjų teisių pripažinimas
- Suaugusių mokymo struktūros ir finansavimo gerinimas
- Besimokančiųjų chartija

5. Besimokančiųjų chartija – teisės ir pareigos

Šioje dalyje susipažinsime su įvairiomis besimokančiųjų chartijomis ir pasvarstysime, kokios turėtų būti suaugusiųjų mokinių teisės bei pareigos.

Įvairios suaugusiųjų mokymo organizacijos sudarė besimokančiųjų chartijas, kurios išreiškia mokinių teises ir atsakomybę. Projekto dalyviai skatino savo besimokančiuosius pareikšti savo nuomonę.

5.1. ALFiE CHARTIJA (Edinburgas)

Čia pateikiamas Edinburgo ALFiE (Suaugusių besimokančiųjų forumas) sudarytas teisynas. Ką apie jį manote? Kaip galėtumėte jį pritaikyti savo mokymo organizacijoje?

Suaugę besimokantieji turi teisę:

- naudotis visomis suaugusiųjų švietimo galimybėmis;
- be jokių kliūčių dalyvauti suaugusių švietime;
- būti mokomi to, kas atitinka jų gyvenimo poreikius, interesus ir mokymosi motyvaciją.
- dalyvauti planuojant, valdanti ir kontroliuojant suaugusių švietimą;
- dalyvauti formuojant suaugusių švietimo politiką gyvenamosios vietos, šalies ir tarptautiniu mastu;
- gauti informaciją apie visus suaugusių švietimo aspektus: šiuolaikinius tyrimus, mokymosi galimybes, besimokančiųjų paramos mechanizmus, aprūpinimo standartus ir, svarbiausia, besimokančiųjų teises;
- mokytis siekiant ne tik profesinio, bet ir asmenybės tobulėjimo;
- reikalauti, kad jų mokymasis būtų įvertintas ir oficialiai pripažintas, pagrindu tolimesnėms studijoms;
- būti mokomi kvalifikuotų ir kompetentingų mokytojų, nusimanančių apie suaugusių mokymosi poreikius;
- gauti įvairią pagalbą informacinių technologijų ir studijų paramos centruose, turėti galimybę naudotis distancinio mokymo formą;
- gauti socialinę paramą (pavyzdžiui: naudotis vaikų ir globotinių priežiūros įstaigų paslaugomis, pretenduoti į kelionių išlaidų apmokėjimą ir kitą finansinę paramą).

5.2. CEPA EL MOLAR CHARTIJA (Madridas)

Visi suaugusieji turi teisę mokytis nepriklausomai nuo jų rasės, religijos, lyties, politinių pažiūrų, ekonominio statuso ir gimimo vietos.

Besimokančiųjų teisės:

- teisė į kokybišką švietimą;
- teisė dalyvauti visame mokymosi procese;
- laisvė daryti įtaką ir teisę bendradarbiauti,
- teisė būti atstovaujami įvairiose vyriausybės institucijose;
- teisė į geras mokymosi sąlygas;
- teisė naudotis stipendijomis ir dotacijomis, skirtomis mokymuisi ir moksliniams tyrimams,
- teisė dalyvauti praktinio ir teorinio pobūdžio švietime, atitinkančiame įvairius požiūrius.

Besimokančiųjų pareigos:

- mokytis ir atlikti tyrimus;
- dalyvauti mokyklos veikloje;
- laikytis mokyklos taisyklių;
- išsirinkti savo atstovus, kurie rūpintųsi, kad besimokančiųjų poreikiai būtų patenkinti.

5.3. CHARTIJA, PARENGTA VILNIUJE

Ši chartija buvo parengta diskutuojant su **Vilniaus darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos** klientais bei darbuotojais. Sudarant ją atsižvelgta į darbo rinkos mokymo centrų taisykles.

Besimokančiųjų teisės turėtų turėti tokios:

- lygybė tarp besimokančiųjų ir mokytojų grindžiama pasitikėjimu, tolerancija ir pagarba;
- lygybė tarp besimokančiųjų nepriklausomai nuo jų sugebėjimų ir pasiekimų;
- dalyvavimas priimant sprendimus apie mokymosi procesą;
- teisė pasirinkti asmeninius poreikius atitinkantį mokymosi lygį;
- teisė pasirinkti mokytojus, mokymo metodus ir laiką;
- teisė naudotis informacinėmis technologijomis;
- teisė laisvai reikšti savo nuomonę.

6. PAGRINDINIAI SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO PRINCIPAI

Ižanga

Šis skyrius sudarytas bendromis besimokančiųjų, mokytojų, koordinatorių ir suaugusiųjų mokymo organizatorių pastangomis. Remtasi kelių organizacijų, užsiimančių pagrindiniu suaugusiųjų švietimu, nuomone: NALA (Airijos Respublika), Belfasto karališko universiteto (Šiaurės Airija), Collectif Alpha ir Lire et Ecrire Bruxelles (Belgija).

Bendroje švietimo politikoje suaugusiųjų mokymas turėtų būti suvokiamas kaip pagrindinė žmogaus teisė. Švietimas praturtina visus asmenybės vystymosi aspektus: asmeninį, socialinį, kūrybinį, profesinį, ekonominį, kultūrinį ir politinį. Švietimas sudaro prielaidas kiekvienam žmogui gyventi laisvai ir oriai.

Suaugusiųjų švietimą galima pripažinti organizuojamu tinkamai, jei gerbiamas suaugusio besimokančiojo statusas ir atsižvelgiama į jo turimas žinias, įgūdžius bei individualią gyvenimo patirtį. Pagrindinis suaugusiųjų švietimo tikslas – mokyti žmones kritiškai apmąstyti ir įvertinti savo gyvenimo aplinkybes, atrasti naujų galimybių gyvenimo kokybei pagerinti ir imtis konstruktyvių pokičių.

Generalinė Jungtinių Tautų Asamblėja į savo Universalią Žmogaus Teisių Deklaraciją įtraukė teisę į švietimą. "Kiekvienas turi teisę į švietimą. Švietimas turėtų būti nemokamas ne tik pradinėse, bet ir pagrindinėse pakopose... Švietimas bus nukreiptas asmenybės išvystymo ir pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms stiprinimo link. Jis skatins supratimą, toleranciją ir draugystę tarp visų tautų, rasų ir religinių grupių..." (26 skirsnis).

Formuodami šiuos principus, mes siekėme, kad mūsų pateikiama interpretacija atitiktų Deklaracijos dvasią.

Orientaciniai principai

- Suaugusiųjų mokymo organizacija remia besimokančiųjų teisę savanoriškai lankyti užsiėmimus ir nusistatyti asmeninius tikslus.
- Organizacijos savo veikloje laikosi konfidencialumo, pagarbos ir pasitikėjimo principų.
- Visuose organizacijos lygmenyse gerbiami žmonių kultūriniai skirtumai.
- Ypatingas dėmesys skiriamas neformalios atmosferos kūrimui, kuri būtų palanki ilgalaikiam socialiniam bendravimui ir padarytų mokymosi procesą malonų.
- Besimokantieji gali dalyvauti visose organizacijos veiklos srityse, įskaitant ir įstaigos veiklos vertinimą.

Klausimai

1. Ką manote apie šiuos principus?
2. Ar galėtumėte pagal juos sukurti savo organizacijos besimokančiųjų teisių chartiją?
3. Kokie gali kilti sunkumai įgyvendinant šiuos principus?

7. BESIMOKANČIŲ DEMOKRATIJA PRAKTIKOJE: veiklos pavyzdžiai

7.1. SUAUGUSIŲ RAŠTINGUMO PROGRAMOS KOKYBĖS STANDARTAI

Šalis: Belgija

Darbo grupė: Collectif Alpha

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija
- Rezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla:

Pastaruosius dvejus metus mokytojai, besimokantieji ir koordinatoriai siekė nustatyti raštingumo ugdymo kokybės standartus. Kuriant šiuos standartus, visi dalyviai išreiškė savo nuomonę. Taip buvo suformuota raštingumo ugdymo tobulinimo struktūra, paremta dalyvavimo principais.

Siekiant įgyvendinti šiuos standartus, buvo sukurtos mišrios vertinimo grupės, kuriose dalyvavo besimokantieji, mokytojai ir koordinatoriai. Šios komandos nagrinėjo kelis arba visus nustatytus standartus ir pagal juos vertino programas. Vertinimo komandos reguliariai susitikdavo (4 iki 6 kartus). Pirmiausia grupė nusistatydavo standartus, kuriuos ketina analizuoti, tada rinkdavo duomenis apie esamą padėtį mokymo organizacijoje ir sprendavo apie galimus patobulinimus, numatydavo konkrečias rekomendacijas ateičiai ir perduodavo jas besimokantiems, mokytojams ir koordinatoriams.

Rezultatai:

Buvo numatytos rekomendacijos veiklos tobulinimui.

Pavyzdžiui, viena vertinimo grupė ištyrė mokymo centro teikiamas pasirinkimo galimybes ir pasiūlė, kaip jas būtų galima praplėsti ateinančiais metais (4 lygio matematikos užsiėmimai, šnekamosios prancūzų kalbos įgūdžių gerinimo užsiėmimai). Į šiuos pasiūlymus buvo atsižvelgta ir dauguma jų įgyvendinta.

Klausimai

1. Kas jūsų organizacijoje dalyvauja vertinant kursus?
2. Kas atsakingas už tai, kad pasiūlytos rekomendacijos būtų įgyvendintos?
3. Ką galėtumėte pakeisti mokytojai, kad bendras įvertinimas būtų teigiamas?
4. Kokios paramos reikėtų besimokantiems, kad jie dalyvautų šiame procese?

7.2. ATSTOVAVIMAS DIDELĖJE ORGANIZACIJOJE

Šalis: Škotija

Darbo grupė: Suaugusiųjų mokymosi projektas
(Adult Learning Project – ALP)

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Planavimas ir ateities vizija

Grupės veikla

ALP buvo sukurtas 1979 metais tam, kad būtų patenkinti žmonių, gyvenančių Gorgie/Dalry Edinburgo srityse, švietimo poreikiai. Projektą finansuoja Edinburgo miesto taryba. Projektą vykdo trys Bendruomenės švietimo darbuotojai. ALP remiasi brazilų suaugusių švietėjo Paulo Freire idėjomis. Programoje siekiama suderinti mokymąsi ir veiklą organizuojant kursus, veiklos grupes, vykdant bendrus projektus. Kuriant mokymo programas buvo atsižvelgta į viena pagrindinių Freire idėjų – kad mokymasis turi atitikti suaugusio žmogaus gyvenimo patirtį.

ALP asociacijoje bendradarbiauja vietiniai gyventojai ir taryba, kuri sudaryta iš trijų savivaldybės tarybos narių ir ALP besimokančiųjų. Klasės ir grupės siunčia savo atstovus į kas mėnesį vykstančius ALP asociacijos susitikimus, kuriuose priimami sprendimai, susiję su bendra švietimo politika, mokymosi programomis ir organizacijos plėtra.

Rezultatai

Kiekvienai iš keturiasdešimties grupių, klasių ar darbo grupių ALP asociacijos susitikimuose atstovauja jų išsirinktas žmogus, kuris veikia kaip bendravimo tarpininkas. ALP asociacija sudaro švietimo ir socialinių renginių, mokymosi vizitų programas. Asociacijoje yra trys nuolatinės darbo grupės:

- verslo grupė yra atsakinga už finansavimą, darbuotojus ir dokumentaciją;
- socialinė grupė organizuoja socialinius renginius;
- bendravimo ir marketingo grupė koordinuoja bendravimą projekto dalyvių ir siūlo paslaugas bendruomenei.

Klausimai

1. Ištirinėkite ALP asociacijos veiklą iliustruojančią diagramą. Ką galėtumėte pasakyti apie besimokančiųjų dalyvavimą šioje organizacijoje? Ar organizacijos struktūra turi įtakos besimokančiųjų dalyvavimo galimybėms?
2. Pagalvokite apie savo organizacijos struktūrą. Kaip ji galėtų įtakoti besimokančiųjų dalyvavimo galimybes?

ALP asociacijos struktūra

7.3. KULTŪROS SAVAITĖS ORGANIZAVIMAS

Šalis: Ispanija

Darbo grupė: Escuela de Adultos del casc Antic

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Planavimas ir ateities vizija

Grupės veikla

Kultūros savaitė skirta įvairioms veiklos sritims, kurias pasirenka patys besimokantieji. Kasmet veikla skirtinga, kadangi keičiasi besimokančiųjų interesai. Kultūros savaitė trunka nuo balandžio 23 iki 26 dienos. Mes lankomės įvairiose vietose ir organizuojame kultūros renginius, kur prie vaišių stalo grojama įvairių šalių muzika. Taip pat žiūrime filmus, skaitome poeziją ir diskutuojame. Tai visiems dalyviams suteikia naujų idėjų ir sužadina naujus interesus.

Rezultatai

Grupės pasirenka tą veiklas sritį, kuria nori užsiimti, ir jai pasirengia. Daugelis besimokančiųjų sako, kad jie jaučiasi atsakingi už kultūros savaitę ir nori, kad ji būtų įvairiapusė. Dalyvaudami renginiuose, besimokantieji įgyja pasitikėjimo savimi. Norintys dalyvauti paskatina tuos, kurie mažiau savimi pasitiki. Diskusijų metu besimokantieji turi galimybę aptarti visus savo mokymosi aspektus – tai jiems padeda planuoti tolimesnę savo veiklą.

Klausimai

1. Ko besimokantieji tokios savaitės metu išmoksta?
2. Ko išmoksta mokytojai?
3. Ar atitraukiamas besimokančiųjų dėmesys nuo socialinių įvykių, ar ugdomi jų įgūdžiai ir motyvacija aktyviai veiklai?
4. Ar sugalvotumėte kultūrinį renginį, kurį galėtumėte organizuoti jūsų besimokantieji?
5. Kuo jis būtų naudingas jūsų besimokantiems ir organizacijai?

7.4. PASIŪLYMŲ DĖŽĖ IR “BENDRAVIMO KAMPAS”

Šalis: Ispanija

Darbo grupė: Escuela de Adultos del Casc Antic

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija
- Reprezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

Besimokantieji gali mesti į specialią dėžę pasiūlymus, susijusius su bet kuriuo mokyklos veiklos aspektu. Be to, mokykloje buvo atskirta speciali erdvė, kuri pavadinta “bendravimo kampu”. Toje vietoje mokiniai ir mokytojai gali palikti bet kokią informaciją, kuri jiems atrodo svarbi, pavyzdžiui: įdomių knygų sąrašą, muzikos įrašus, kuriais norėtų pasidalinti, naudingus adresus, darbo skelbimus ir kt.

Rezultatai

Pasiūlymų dėžė. Besimokantieji aktyviai naudojami pasiūlymų dėže, nes ši idėja jiems buvo išsamiai išaiškinta. Kiekvieną savaitę, atidarę dėžę, rasdavome nuo penkių iki aštuonių įvairių pasiūlymų dėl tvarkaraščio, mokymo metodų bei medžiagos, mokyklos tvarkymo, taip pat mokytojų įvertinimų, ir pan. Pateikiame kelis gautų pasiūlymų ir pagal juos padarytų pakeitimų pavyzdžius.

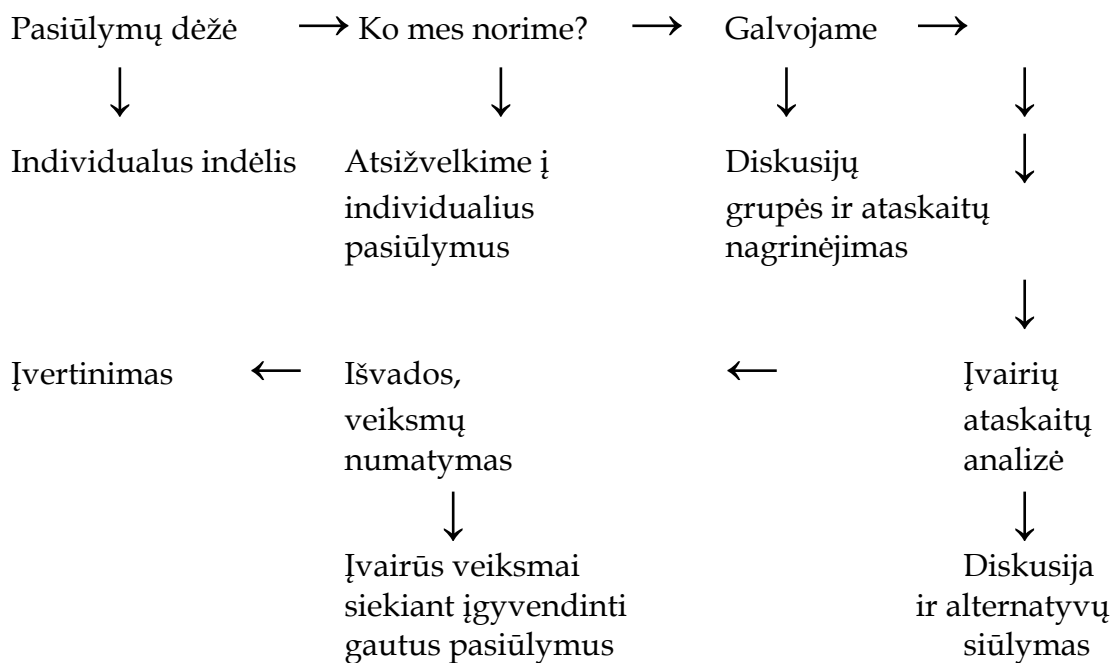
- Viename laiškelyje buvo prašoma pagerinti klasių apšvietimą, kadangi besimokantysis negalėjo aiškiai matyti, kas rašoma lentoje. Klasėje buvo pakabinta dar viena lempa.
- Kitas pasiūlymas – pakeisti užsiėmimų laiką. Pasitarę mokiniai ir mokytojai nutarė užsiėmimus pradėti valanda vėliau.
- Kai kuriuose pasiūlymuose buvo prašoma daugiau veiklos po pamokų. Mokytojai, direktorius ir besimokantieji šiuo metu sprendžia, kokios būtent veiklos jie norėtų ir kaip būtų galima ją organizuoti.
- Kartais, pasinaudodami pasiūlymų dėže, žmonės prašo pagalbos. Pavyzdžiui, besimokančiajam reikalingas teisininkas. Mums pavyko surasti konsultacijų tarnybą, kur nemokamai dirba teisininkai savanoriai.

“Bendravimo kampas”. Šią idėją pasiūlė vienas mokinytis. Koordinatorius paskyrė vietą ir paprašė mokinį atitinkamai paruošti ją bei apie tai pranešti kitiems besimokantiems. Mokiniam patiko sumanymas, “bendravimo kampa” jie pradėjo naudoti kaip būdą pasikeisti naudinga informacija. Pavyzdžiui, vienas besimokantysis pagal čia paliktą skelbimą susirado darbą. Dabar daugelis atėję į mokyklą, pirmiausia peržvelgia į “bendravimo kampa”.

Klausimai

1. Ar manote, kad visi pasiūlymai vienodai svarbūs? Ar yra tokių, į kuriuos neatsižvelgtumėte?
2. Ar įmanoma būtų įgyvendinti pasiūlymą, jei tam reikėtų papildomų lėšų?
3. Ar bandėte įrengti pasiūlymų dėžę? Kaip ji pagelbėjo?
4. Ar jūsų organizacijoje galėtų veikti "bendravimo kampas"?

Schema:

7.5. FORUMO ORGANIZAVIMAS

Šalis: Belgija

Darbo grupė: Collectif Alpha raštingumo užsiėmimus lankantys besimokantieji

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija
- Rerezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

Ši grupė veikė trejus metus; joje galėjo dalyvauti visi besimokantieji ir mokytojai. Forumas susitikdavo reguliariai, dažniausiai kartą per savaitę, ir diskutuodavo apie tai, kas vyksta mokymo centre bei už jo ribų.

Rezultatai

Besimokantieji norėjo detalesnio įvertinimo ir todėl buvo surengtas susitikimas su visais mokytojais.

Forumas nusprendė uždirbti pinigų, kad galėtų paremti solidarumo fondą, kuris skirtas besimokantiems, turintiems finansinių sunkumų. Buvo nutarta organizuoti maitinimą mokymo centre ir rengti mugės.

Besimokantieji nutarė, kad centro patalpos galėtų būti valomos geriau ir nusprendė patys padėti jas valyti.

Grupės nariai apžiūrėjo kaimynystėje esantį negyvenamą namą, kuriame jaunų žmonių būrelis norėjo įkurti bendruomenės centrą.

Grupės nariai organizavo informacinį renginį apie pokyčius sveikatos draudimo srityje.

Klausimai

1. Kas lemia mokytojų ir besimokančiųjų vaidmenis?
2. Nuo ko priklauso veiklos sritis?
3. Kokias kitas užduotis forumas galėtų atlikti?

7.6. KONFLIKTŲ SPRENDIMAS

Šalis: Ispanija

Darbo grupė: Escuela de Adultos del Casc Antic

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas

Grupės veikla

Konfliktus pas mus kartu sprendžia mokytojai ir mokiniai, stengiamės surasti visus patenkinantį sprendimą. Čia mums labai padeda konflikto kortelė. Pavyzdžiui, Rashid'as, 18 metų vaikinai iš Maroko, atėjo į mūsų mokyklą išmokyti ispanų kalbos. Užsiėmimų metu jis kada užsimanęs, išeidavo iš klasės ir į ją sugrįždavo. Tai trukdė mokytojui, kitiems mokiniams ir pačiam Rashid'ui sėkmingai mokytis. Paprastos pastabos neužteko, vaikinai neįpratę taikytis prie kolektyvo reikalavimų, jis neturinti šeimos, yra globojamas Katalonijos Vyriausybės. Mokytojas ir kiti mokiniai pabandė išspręsti problemą naudodami konflikto kortelę.

Rezultatai

Buvo užpildyta konflikto kortelė, ir besimokantieji aptarė situaciją. Tada Rashid'as suprato, kad kiekvieną kartą, kai išeina ar sugrįžta, jis truko visos klasės darbui, ir pakeitė savo elgesį.

Klausimai

1. Sugalvokite tris veiklos sritis, kuriose galėtumėte panaudoti konflikto kortelę.
2. Ar mokytojai gauna konflikto korteles?
3. Kas atsitinka, jei atsisakoma dalyvauti konflikto sprendime?

Konflikto kortelė

Grupė: _____ Data: _____ Valanda: _____

Kokia problema?

Kaip manote, kas ją sukelia?

Ar problema susijusi su (pasirinkite):

- Besimokančiojo charakteriu
- Mokytojo charakteriu
- Mokytojo dėstymo stiliumi
- Asmeninėmis problemomis, socialine situacija
- Santykiais su grupe
- Laiku, erdve ir kitais organizaciniais mokyklos aspektais

Kita:

Ką mes turime žinoti, tam, kad galėtume spręsti konfliktą?

Sprendimai turėtų būti susiję su:

Ką reikia padaryti?

7.7. NEĮGALIŪJŲ NUOMONĖS IŠKLAUSYMAS

Šalis: Lietuva

Darbo grupė: neįgalieji, dalyvaujantys profesinio mokymo programoje

Veiklos sritys

- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija

Grupės veikla

Prieš pradėdant profesinio mokymo programą SP UAB Žirmūnų darbo rinkos mokymo centre dalyviams (dalyviai – 20-40 metų amžiaus žmonės su negalia) pasiūlyti 18 valandų trukmės pasitikėjimo savimi ugdymo užsiėmimai. Užsiėmimus vedė Vilniaus darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos psichologė. Juose buvo kalbama apie pasitikėjimo savimi prielaidas, teigiamą savęs vertinimą, įsitvirtinimo būdus. Specialios užduotys leido besimokantiems pajusti, įgalino tapti aktyvesniais.

Po šių užsiėmimų dalyviai nusprendė, jog panašūs užsiėmimai reikalingi ir profesinio mokymo programos pabaigoje.

Rezultatai

Neįgalieji susitiko su Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro vadovais pasiūlymu ir paprašė, kad profesinio mokymo programa būtų papildyta 6 valandų trukmės psichologų vedamais užsiėmimais. Buvo nuspręsta, kad užsiėmimai bus skirti savęs pažinimo bei darbo paieškos būdams. 24 valandų trukmės pasitikėjimo savimi ugdymo užsiėmimai įtraukti ir į kitas neįgalųjų profesinio mokymo programas.

Klausimai

1. Dalyvavimas pasitikėjimo ugdymo užsiėmimuose yra labai reali demokratijos vystymo pradžia. Kokia suaugusiųjų besimokančiųjų dalyvavimo tokiuose užsiėmimuose perspektyva?
2. Žmonių su negalia nuomonė buvo išgirsta. Ar jūsų organizacija girdi besimokančiųjų nuomonę ir atsižvelgia į ją, sudarant programas? Ar galite pateikti bent du pavyzdžius?
3. Kokią naudą iš to gauna besimokantieji?

7.8. BEDARBIAI KALBA TELEVIZIJOS LAIDOJE

Šalis: Lietuva

Darbo grupė: bedarbiai, dalyvaujantys užsiėmimuose "Savęs pažinimas ir aktyvi darbo paieška"

Veiklos sritys

- Planavimas ir ateities vizija
- Rerezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

15 bedarbių grupė Vilniaus darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyboje lankė 48 val. trukmės užsiėmimuose "Savęs pažinimas ir aktyvi darbo paieška". Jiems buvo pasiūlyta išsakyti savo nuomonę apie bedarbystę bei pagalbą bedarbiams televizijos laidoje. Iš 15 dalyvių tik 7 sutiko filmuotis. Kiti atsisakė, nes nenorėjo, jog pažįstami iš televizijos laidos sužinotų, kad jie bedarbiai ir lanko tokius užsiėmimus.

Rezultatai

Dalyvavusiems filmavime nebuvo lengva išsakyti savo nuomonę: jie buvo išsitempę, nedrąsūs. Tačiau vėliau teigė, jog didžiuojasi savimi, kad viešai atstovavo bedarbiams ir tiki, kad ateityje reikšti savo nuomonę bus lengviau.

Visa grupė diskutavo apie tai, kaip yra svarbu nebūti pernelyg priklausomiems nuo aplinkinių nuomonės, nebijoti parodyti, jog turi laikinų sunkumų ir aktyviai ieškoti pagalbos. Viešas draugų pasisakymas tapo geru aktyvumo pavyzdžiu.

Klausimai

1. Ar jūsų mokiniai galėtų viešai išsakyti savo nuomonę?
2. Kokią naudą vieši pasisakymai gali teikti besimokantiems ir Jūsų organizacijai?

7.9. ŠVENTĖS SURENGIMAS

Šalis: Vengrija

Darbo grupė: visi Komercijos koledžo besimokantieji

Veiklos sritys

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija

Grupės veikla

Rengiamas festivalis, kuris vyksta kiekvienais metais ir suteikia galimybę suartėti mokyklos administracijai, mokytojams ir studentams. 2000 metais "Besimokančiojo dienos", surengtai gegužės 4-ąją, organizuota speciali programa. Ryte vyko viktorina, kurioje buvo pateikiami klausimai apie mokyklą, pav.: "Atspėkite, kiek mokykloje yra kompiuterių?", "Kas yra mokyklos laikraščio redakcinės tarybos nariai?" ir t.t. Vėliau vyko "madų demonstravimas", kurio metu studentai apsirengė kaip mokytojai, o mokytojai – kaip studentai, be to, jie turėjo elgtis kaip tie, kuriuos vaizduoja. Žinoma, ir vieni ir kiti atrodė labai juokingai. Paskui vyko klausimų-atsakymų popietė, kurios metu visi galėjo pateikti klausimus. Dienai baigiantis, visi šoko ir dainavo scenoje. (Pastaba: perėtais metais mokykloje buvo organizuota dviejų dienų programa: vieną dieną vyko "Apkeitymo diena" – jos metu besimokantieji vadovavo mokyklai ir įsakinėjo administracijos atstovams, mokytojams.)

Rezultatai

Tokios šventės – gera galimybė besimokantiems parodyti savo sugebėjimus, o mokytojams ir mokyklos valdytojams pamatyti savo trūkumus. Ryto programa buvo geras pasiruošimas popietei, jos metu buvo pateikta keletas netikėtų, šokiruojančių klausimų. Valdytojai, mokytojai ir studentai bendradarbiavo ruošiant šventę kaip lygūs partneriai. Tai buvo ypač pravartu dalyvaujantiems suaugusių švietimo arba distancinio mokymo programose, kadangi jie galėjo geriau susipažinti su mokyklos veikla. Po to keletą dienų visi kalbėjo apie šventę, ją vertino teigiamai.

Klausimai

1. Išvardinkite tokios rūšies renginių tikslus.
2. Kokia naudą iš jų gautų besimokantieji?
3. Kokia naudą gautų mokymo organizatoriai?
4. Kaip tai paveiktų mokinių-mokytojų santykius?
5. Koks turėtų būti tokio renginio rezultatas?
6. Ar galėtumėte tokias šventes rengti savo organizacijoje. Jei ne, kodėl?

7.10. TAUTINIO FORUMO ORGANIZAVIMAS

Šalis: Škotija

Darbo grupė: Suaugusių besimokančiųjų forumas Edinburge (ALFiE)

Veiklos sritys:

- Rezentavimas ir įtakos skatinimas

Grupės veikla

1998 metų gegužės mėnesį "Suaugusių besimokančių savaitės" metu Edinburge įvyko konferencija. Iš viso Edinburgo atvykę dalyviai pasidalino suaugusiųjų mokymo patirtimi, taip sukurdami Suaugusių besimokančiųjų forumą.

Suaugusių besimokančiųjų forumas Edinburge turėjo tris tikslus:

- išreikšti suaugusių besimokančiųjų požiūrius, rūpesčius ir problemas;
- pateikti su suaugusių švietimu susijusią informaciją;
- užmegzti ryšius tarp mieste ir už jo ribų esančių suaugusių švietimo organizacijų.

Forumas išpareigojo, kad jo teikiamos paslaugos, ištekliai ir informacija bus prieinama visiems.

Rezultatai

Forumas surengė tris konferencijas.

Po to buvo sukurta valdymo grupė, kuri:

- sukūrė suaugusių besimokančiųjų teisyną (jis pateikiamas besimokančiųjų chartijoje);
- apibrėžė remtino asmens statusą;
- surinko duomenis apie dalyvius;
- atstovauja ALFiE kitose grupėse;
- leidžia laikraštį, kuris platinamas visiems nariams ir besimokantiems suaugusiųjų švietimo organizacijose;
- gavo kvietimą kalbėti konferencijoje Londone;
- sukūrė forumą finansuojantį fondą.

Klausimai

1. Kokiems pokyčiams turi įtakos toks fondas?
2. Kokie turėtų būti svarbiausi jo uždaviniai?
3. Ar jūsų organizacijos besimokantieji norėtų dalyvauti tokiaame forume, atstovaudami visiems besimokantiems?
4. Koks mokytojų ir švietėjų vaidmuo tokiaame forume?
5. Į ką, jūsų nuomone, turėtų būti orientuotas toks forumas: švietėjus, vyriausybę, kvalifikaciją suteikiančias instancijas?
6. Kaip tokiaame forume galima užtikrinti, kad būtų atstovaujama ne kelių, o visų besimokančiųjų nuomonė?

7.11. MOTERŲ CENTRAS

Šalis: Belgija

Darbo grupė: raštingumo pamokas lankančios moterys

Veiklos sritys:

- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija
- Režentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

Grupė, kurioje moterys mokėsi rašto, susirinkdavo vietinėje pradžios mokykloje. Mokinės dalyvaudavo diskusijose. Vienas klausimų, kuriuos jos svarstė, buvo moterų centro sukūrimo galimybė. Collective Alpha darbuotojai nutarė patys nekurti centro, o suteikti galimybę pasireikšti pačioms moterims (su vietinės valdžios pagalba). Svarbu, kad pačios moterys dalyvautų visame projekto įgyvendinimo procese.

Rezultatai

Besimokančiųjų ir mokytojų susitikimų metu buvo sudarytas projekto planas. Siekdamos gauti paramą, grupės moterys parašė laišką vietos valdžiai. Jos apėlė gyventojus ir surašė pavardes vardus bei adresus tų, kurie susidomėjo dalyvavimu tokiam projekte.

Vienas stažuotojas ištyrė, kaip buvo kuriami ir veikia kiti tokio pobūdžio centrai. Jis pastebėjo, kad gana dažnai pradinė iniciatyva priklauso moterims, tačiau vėliau ją perima savivaldybės darbuotojai. Buvo sutarta, kad šį kartą taip neatsitiks. Projekto dalyvės lankėsi kituose moterų centruose ir, siekdamos pasinaudoti patirtimi, susitiko su kitur gyvenančiomis moterimis, kurios jau buvo dalyvavusios panašiuose projektuose.

Mokytojai suprato, jog tam, kad galėtų padėti moterims, turi pagilinti savo žinias, įgūdžius, ir projektą įgyvendinant stengėsi tai padaryti.

Klausimai

1. Šis atvejis parodo, kaip besimokantieji gali dalyvauti projekto inicijavime ir įgyvendinime. Kaip manote, ką mokiniai turėtų daryti šiame procese? Ką turėtų daryti mokytojai?
2. Šiuo atveju grupės narės tuo pat metu lankė raštingumo kursus ir, supratę kitus savo poreikius, apsvaustė, kaip juos galėtų patenkinti. Jos pradėjo kurti veiksmų planą ir jį įgyvendinti. Kokias išvadas iš šios patirties galima padaryti apie mokymosi procesą ir mokytojo vaidmenį?

7.12. ATSTOVŲ KOMITETAS

Šalis: Ispanija

Darbo grupė: Ceba el Molar: Madridas

Veiklos sritys:

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Planavimas ir ateities vizija
- Reprezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

Kas ketverius metus besimokantieji gali iškelti savo kandidatūrą ir atstovauti suaugusiųjų mokymo centro lankytojams. Visi besimokantieji turi teisę kandidatuoti ir balsuoti. Taip išrenkamas besimokančiųjų atstovas. Tokiu pat būdu mokytojai išrenka savo atstovą. Kiekvieno miesto taryba taip pat atsiunčia savo atstovą į komitetą.

Rezultatai

Tris kartus per metus besimokantieji, mokytojai ir tarybos atstovai susitinka, kad aptartų svarbius mokyklos reikalus. Paprastai jie susitinka rugsėjį, akademinų metų pradžioje, ir aptaria mokymo programą bei suplanuoja tolimesnę veiklą. Susitikę sausį komiteto nariai aptaria finansinę mokyklos veiklą ir suderina centro valdybos siūlomą biudžetą. Birželį susitikimo metu įvertinami akademiniai metai ir sudaromi planai ateičiai. Jei koks nors komiteto narys išeina iš mokyklos, jo vietą gali užimti kitas atstovas.

Klausimai

1. Ar galite išanalizuoti šį atvejį S.W.O.T. būdu (Strengths - galios, Weaknesses - silpnos vietos, Opportunities - galimybės ir Threats - grėsmės)?
2. Kokie įgūdžiai reikalingi besimokantiems, kad jie galėtų aktyviai dalyvauti komiteto veikloje?
3. Kaip besimokantieji galėtų tokius įgūdžius ugdyti?

7.13. NUSISKUNDIMŲ IŠKLAUSYMAS

Šalis: Vengrija

Darbo grupė: socialinio darbo specialybės studentai besimokantys Teologijos koledže

Veiklos sritys:

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas
- Reprezentavimas ir įtakos sferos

Grupės veikla

Antro kurso studentė norėjo daugiau sužinoti apie mokslo metų viduryje laikomą egzaminą. Egzamino rezultatai buvo paskelbti, tačiau ji jautė, kad jos darbas vertas aukštesnio įvertinimo, todėl nuėjo pas mokytoją ir paprašė parodyti jos darbą. Mokytojas nustebo ir paprašė studentę ateiti po kelių dienų. Kai mergina trečia kartą paprašė parodyti jos darbą, mokytojas labai supyko ir atsisakė tai padaryti. Studentė nusprendė pasikalbėti su mokyklos laikraščio redaktoriui. Jis susidomėjo šia istorija ir išspausdino laikraštyje mažą straipsnelį apie konfliktą. Pirmoji valdybos reakcija buvo tokia, kokios beveik visi ir tikėjosi – ji nenorėjo pripažinti studentės teisių. Tačiau du mokytojai pasakė, kad šis prašymas teisėtas ir reiktų jį apsvarstyti. Prasidėjo diskusija tarp studentų ir mokytojų. Galiausiai buvo sukurta nauja mokyklos taisyklė: besimokančiajam pageidaujant, mokytojas ar kuratorius turi aptarti studentų darbų įvertinimą.

Rezultatai

Šis atvejis parodo konflikto sprendimo būdą: kaip vieno besimokančiojo reikalavimas ar iniciatyva paremiama kitų ir taip apginamos mokinių teisės. Šiuo atveju lemiamos įtakos turėjo mokyklos laikraštis. Problema tapo vieša, ir diskusijos privertė valdybą priimti efektyvų sprendimą. Studentams tapo aiškesnės jų teisės.

Klausimai

1. Kaip į besimokančiųjų nusiskundimus reaguojama jūsų organizacijoje?
2. Ar gerbiamos mokinių teisės?
3. Kokiu būdu besimokantieji gali išsakyti savo nusiskundimus? Ar yra nusiskundimų nagrinėjimo procedūra, kurios būtų laikomasi?
4. Kaip galėtume užtikrinti, kad besimokantieji reikalautų visų savo teisių?

7.14. MAŽUMŲ GRUPIŲ INTEGRAVIMAS

Šalis: Vengrija

Darbo grupė: nedirbantys suaugę besimokantieji, Feldes Ferenc profesinė mokykla Budapešte

Veiklos sritys:

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas

Grupės veikla

Grupė iš 22 suaugusių besimokančiųjų dalyvauja vienerių metų trukmės bedarbių profesinio perkvalifikavimo kursuose. Juose dalyvauja trys užsieniečiai: du ukrainiečiai ir vienas rusas. Šiuo metu jie laukia leidimo nuolatiniam gyvenimui. Kursai prasidėjo vasario mėnesį, tačiau iki tol šie asmenys 6 mėnesius jau gyveno pabėgėlių stovykloje. Jie vis dar silpnai šneka vengriškai, jiems sunku bendrauti su kitais grupės nariais. Dėl daugelio priežasčių jie jaučiasi svetimi ir nuo kitų asmenų atskirti. Kuratorius pabandė rasti šių problemų sprendimą. Jis paklausė didžiumos grupės narių, ar kas nors norėtų jiems pagelbėti, kartu patobulindami savo rusų kalbos žinias. Vienas besimokantysis nusprendė padėti. Nuo to laiko kiti besimokantieji dažnai jį erzindavo klausinėdami, kaip tobulėja jo rusų kalba. Tačiau mokiniai pradėjo klausinėti ir ukrainiečių bei ruso, ar tobulėja jų pagalbininko rusų kalba. Taip užsimezgė bendravimas, situacija pagerėjo: užsieniečiai nebėra tokie izoliuoti, tarpusavyje bendrauja visi grupės nariai.

Rezultatai

Vengrai vis dar turi daug prietarų, susijusių su migrantais iš buvusios Tarybų Sąjungos. Dažnai šie žmonės yra neturtingi, jiems labai sudėtinga išmokti vengrų kalbą, susirasti legalų darbą, todėl jiems sunku bendrauti su vietos žmonėmis ir rasti draugų. Šiuo atveju kuratoriaus idėja paskatinti integracijos procesą pakeitė visos grupės požiūrį: trys mokiniai užsieniečiai tapo aktyvesniais, jie sėkmingiau mokosi vengrų kalbos.

Klausimai

1. Su šia problema susiduria daugelis švietėjiškų organizacijų. Pateikite iš praktikos panašią situaciją jūsų šalyje.
2. Kokie šio sprendimo privalumai ir trūkumai?
3. Ar koordinatorių vaidmuo turėtų būti svarbesnis?
4. Ar būtų galima padaryti daugiau?
5. Kaip rūpinimasis besimokančiais padidina jų aktyvumą ir įtaką preldžiant mokymo organizavimo problemas?

7.15 MOKYKLOS LAIKRAŠTIS

Šalis: Ispanija

Darbo grupė: Ceba el Molar: Madridas

Veiklos sritys:

- Kasdieninių reikalų tvarkymas
- Mokymosi procesas

Grupės veikla

Siekiant paskatinti besimokančiųjų dalyvavimą mokymo organizacijos veikloje, daugelį metų mokykloje leidžiamas laikraštis. Laikraščio leidybą koordinuoja mokytojų grupė – komitetas. Kartais komitetas siūlo temas laikraščiui, tačiau daugeliu atvejų mokiniai patys laisvai pasirenka, apie ką jie nori rašyti. Sutariama dėl galutinės straipsnių įteikimo datos. Mokytojai iš kiekvieno miesto atveža straipsnius į centrinę mokyklą El Molar, kur straipsniai atrenkami ir redaguojami. Kai laikraštis atspausdinamas, kiekvienas mokytojas paima keletą numerių ir parveža besimokantiems.

Rezultatai

Dalyvavimas laikraščio leidime suteikia besimokantiems galimybę išreikšti savo mintis, jausmus ir interesus, susijusius su visais mokymosi aspektais.

Laikraštis kartais naudojamas užsiėmimų metu, moksleiviai gali jį skaityti ir kartu aptarti straipsnius.

Klausimai

1. Ar laikraščio arba žurnalo leidimas būtų tinkamas būdas įtraukti jūsų besimokančiuosius į mokyklos gyvenimą?
2. Ar mokiniai ir mokytojai turėtų prisidėti prie laikraščio leidybos?
3. Kas turėtų redaguoti laikraštį?

8. IŠVADOS

Turėjote galimybę susipažinti su daugeliu pavyzdžių, kaip besimokantieji dalyvauja suaugusiųjų mokymo organizacijų veikloje. Šių projektų dalyviai susidūrė su problemomis, kurias jiems teko pripažinti ir išspręsti:

- Numatyti įvairus besimokančiųjų dalyvavimo mokymo organizacijos veikloje būdus.
- Pripažinti, jog būtina padaryti tam tikrus praktinius ir ideologinius pokyčius.
- Suprasti, kad kai kurie mokiniai gali mokymo organizacijos veikloje.
- Pripažinti, kad problemos gali būti tęstinės – mokiniai keičiasi, todėl jų pačių problemų sprendimą reikia vėl pradėti iš naujo.
- Dažnai tarp besimokančiųjų yra neformalus lyderiai. Svarbu atskirti, kada žmogus reiškia tik savo nuomonę, o kada jie atstovauja visai grupei.
- Reikia nusibrėžti aiškias dalyvavimo ribas. Pavyzdžiui, mokytojai gali organizuoti susirikimus, kuriose besimokantieji nedalyvautų.
- Tenka patirti, kad kai kuriems mokytojams besimokančiųjų demokratija atrodo kaip nepageidaujamas iššūkis.

Ši vadovėlių papildys mokomoji medžiaga. Galbūt, perskaitę įvairios patirties aprašymus, norėsite išsakyti savo nuomonę.

- Kokios mintys kilo skaitant pavyzdžių aprašymus?
- Ar radote idėjų, kurias galėtumėte pritaikyti savo organizacijoje?
- Ar yra nepritaikomų dalykų? Gal galėtumėte nurodyti kodėl?
- Kaip ketinate plėtoti besimokančiųjų demokratiją savo organizacijoje?

9. PARTNERIŲ SĄRAŠAS

Projekto vykdymą "Socrates" programos rėmuose parėmė Europos Sąjunga.

"Antra galimybė mokytis" (Second Chance to Learn): Edinburgas, Škotija

"Antra galimybė mokytis" yra bendruomenės projektas, siūlantis sertifikuotus kursus suaugusiems, kurie išėjo iš mokyklos negavę jokių formalių kvalifikacijų. Didžiausias dėmesys kreipiamas esminių įgūdžių ugdymui (bendravimas, skaičiavimas, informacinės technologijos, mokymosi įgūdžiai). Darbuotojai stengiasi kurti draugišką, neformalią, saugią atmosferą, kurioje suaugusieji mokiniai galėtų atgauti pasitikėjimą savimi ir išsiugdyti tolimesniam mokymuisi reikalingus įgūdžius.

Collectif Alpha: Briuselis, Belgija

Collectif Alpha jau 30 metų organizuoja raštingumo kursus. Užsiėmimai vyksta trijuose Briuselio rajonuose. Kiekvienais metais daugiau kaip 500 įvairių tautybių žmonių lanko užsiėmimus ir dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose. Collectif Alpha siekia padėti žmonėms išvystyti jų potencialias galias, suteikti platesnį globalių problemų supratimą, paskatinti įsitraukti į visuomenės gyvenimą.

Escuela de Adultos del Casc Antic: Barselona, Ispanija

Barcelonos senamiestyje įsikūrusi mokykla pradėjo veikti prieš 20 metų. Ji buvo įsteigta tam, kad patenkintų toje vietoje gyvenančių žmonių, kurių daugelis – imigrantai, poreikius. Čia aukštas nedarbo lygis ir dauguma žmonių yra mažai raštingi, o tai sukelia didelę socialinės diferenciacijos riziką. Besimokantieji nustato savo poreikius, ir pagal juos sukuriamą mokymo programą. Prie raštingumo užsiėmimų, galima lankyti ispanų, katalonų kalbų kursus. Bendruomenės plėtros programose mokykla bendradarbiauja su kitomis vietos organizacijomis.

Sociologijos institutas, Vengrijos mokslų akademija

Pastaruosius dešimt metų institutas dalyvauja projektuose, kurie sprendžia demokratijos plėtros, socialinės atskirties panaikinimo, darbo vietų kaimo vietovėse sukūrimo mažumų grupėms klausimus. Tyrimus organizuoja suaugusių švietimo centrai, aukštosios mokyklos ir darbo biržos tarnybos. Tyrimų tikslas – padaryti švietimo procesą demokratiškesnį, labiau atitinkantį Vengrijoje vykstančius politinius pokyčius.

Darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba: Vilnius, Lietuva

Tai valstybinė tarnyba, teikianti paslaugas bedarbiams, asmenims, išpėtiams apie darbo sutarties nutraukimą, žmonėms su negalia, taip pat moksleiviams, jų tėvams bei pedagogams. Tarnybos darbuotojai konsultuoja profesijos pasirinkimo bei keitimo klausimais, informuoja apie mokymo ištaigas bei mokymosi sąlygas. Tarnyboje organizuojami pasitikėjimo

savimi ugdymo, streso įveikimo, prisitaikymo prie pokyčių, darbo paieškos įgūdžių formavimo užsiėmimai.

Cepa el Molar: Madridas

Centras priklauso Madrido savivaldybei. Jis vykdo švietėjiškas programas, sudarytas pagal kasmetinius susitarimus su savivaldybės taryba. Mokymo kursus administruoja ir planuoja vienas centras, tačiau užsiėmimai vyksta įvairiuose miestuose. Besimokančiųjų amžius - nuo 18 ir 60 metų (dauguma šių žmonių paliko mokyklą jos nebaigę). Siūlomi įvairūs kursai: pagrindinis išsilavinimas, ispanų kalba, istorija, menas, literatūra, darbas su kompiuteriu. Lankantieji užsiėmimus turi labai skirtingą gyvenimo patirtį, tačiau juos vienija noras toliau mokytis.